

การเตรียมพร้อมมหาวิทยาลัย เพื่อรับการเปิดเสรีทางการศึกษาและข้อตกลงของ AEC

ดร.สุชาติ เมืองแก้ว¹

มหาวิทยาลัยถือเป็นสถาบันการศึกษา ระดับสูงของประเทศ ในการผลิตบัณฑิตและ บุกเบิกทางวิชาการสู่สังคมให้มีการพัฒนา ก้าวหน้าทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และศาสตร์ สาขาต่าง ๆ รวมทั้งการสืบสานต่อให้พัฒนา อย่างยั่งยืน ประเทศที่พัฒนาแล้วได้มีนโยบาย พัฒนามหาวิทยาลัยให้เน้นการผลิตบัณฑิต อย่างมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการทั้งด้าน วิชาการ วิชาชีพ บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่ม เชิงสร้างสรรค์พัฒนา ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีวินัยต่อตนเองและต่อสังคมส่วนรวม ความมีคุณธรรม จริยธรรมและแสวงหาความรู้ อยู่เสมอ วิธีการดังกล่าวจึงเน้นหลักการ ตั้งมหาวิทยาลัยว่า

1. จะต้องมียระบบการบริหารจัดการ ที่คล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสูง ทั้งการบริหารทรัพยากร การบริหารบุคคล
2. จะต้องมีการสร้างองค์การที่ปรับเปลี่ยนได้เร็วตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การมีหลักสูตรจะต้องปรับทันกับความต้องการของภาครัฐและเอกชน การจัดตั้งคณะ

ภาควิชา หรือหน่วยงานภายในจะต้องปรับได้ ทันและตรงกับทิศทางของกระแสโลกาภิวัตน์ หรือการปรับตามการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม ทั้งทางวิชาการและการบริหารงาน เนื่องจาก เป็นแหล่งความรู้ที่ต้องเพิ่มเติม จัดหาและสร้าง ขึ้นใหม่ ดังนั้นจึงเน้นผลงานวิจัยควบคู่ไปกับการสอน จึงต้องจัดหาผู้ที่มีทักษะทางวิชาการ มาเป็นอาจารย์ คือต้องได้รับปริญญาชั้นสูง ระดับปริญญาโทและเอก และหากผู้ใดมีผลงานวิชาการ งานวิจัยมากและนำมาพัฒนา สังคมได้มาก ก็จะก้าวหน้าในตำแหน่งวิชาการ ที่สูงขึ้นไปตามลำดับ จึงมีแนวคิดว่าคุณครู ในมหาวิทยาลัยต้องแยกเป็นสองกลุ่มคือ สายวิชาการกับสายสนับสนุน โดยเฉพาะ อาจารย์ผู้สอนนั้นจะต้องมี Academic Freedom ในทางวิชาการทั้งการสอนและการวิจัยด้วย

4. เนื่องจากงานของมหาวิทยาลัย มีความหลากหลายศาสตร์หรือแขนงวิชา เช่น แพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ เกษตรศาสตร์

บริหารธุรกิจ วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น การบริหารงาน จึงต้องมีคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบหลากหลายคณะ และต้องอาศัยผู้รู้จากหลากหลายสาขามาช่วยให้แนวคิด ทิศทางและกลยุทธ์การพัฒนา เพื่อจะได้ไม่หลงทิศทาง และก้าวไปข้างหน้าด้วยความถูกต้อง รวดเร็วและที่สำคัญคือจะได้ชี้นำผู้บริหารให้เดินไปอย่างถูกทางด้วย จึงได้มีแนวคิดให้มีสภามหาวิทยาลัยสภาวิชาการ คณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ขึ้นตามกฎหมาย

ประเทศไทยขณะนี้ มีสถาบันอุดมศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ที่สอนระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรีขึ้นไปรวมประมาณ 240 แห่ง (พ.ศ. 2553) ตั้งกระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม บางจังหวัดมีน้อยมีมาก แล้วแต่สภาพความเจริญและการขยายตัวของชุมชน เศรษฐกิจและการลงทุน ในช่วงปี พ.ศ.2552-2553 ทุกสถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตปริญญาตรีได้จำนวนเฉลี่ยปีละ 400,000 คน ปริญญาโท จำนวนเฉลี่ยปีละ 45,000 คน ปริญญาเอก จำนวนเฉลี่ยปีละ 2,000 คน (สกอ.2552/53) บัณฑิตระดับปริญญาตรีมีงานทำทันทีประมาณร้อยละ 72 ของจำนวนที่สำเร็จการศึกษา และพบว่าบัณฑิตกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์ มีอัตราการทำงานสูงสุดประมาณร้อยละ 64.00 กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีอัตราการทำงานสูงสุดประมาณร้อยละ 87.50 ทันทีที่สำเร็จการศึกษา

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2554 รัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เพื่อให้

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารวมทั้งสิ้นประมาณ 71,800.00 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.00 ของงบประมาณด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ทั้งนี้ยังไม่ได้รวมงบประมาณเงินรายได้ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่ได้รับจากค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และรายได้อื่น ๆ อีก ซึ่งคาดว่า จำนวนจะใกล้เคียงกับงบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลจัดสรรให้ และหากจะนับรวมกับค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งมีประมาณ 70 แห่งแล้ว วงเงินดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นอีกปีละประมาณ 50,000 ล้านบาท

ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พออนุมานได้ว่าศักยภาพของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในเชิงปริมาณ ดำเนินการตอบสนองสังคมได้ดี แต่ในเชิงคุณภาพที่จะไปแข่งขันกับกลุ่มประเทศในอาเซียนหรือกลุ่มประเทศยุโรป สหรัฐอเมริกา เกาหลี จีน ญี่ปุ่น คงต้องพิจารณาบทบาทนโยบายมาตรฐานการศึกษาและวิธีการจัดการศึกษาโดยเร็ว โดยเฉพาะขณะนี้ประเทศไทยได้มีข้อตกลงกับกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ASEAN ECONOMIC COMMUNITY (AEC) ทั้ง 10 ประเทศ คือ กัมพูชา เวียดนาม เมียนมา มาเลเซีย บรูไน ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ลาว และไทย ว่าทั้ง 10 ประเทศจะมีการแลกเปลี่ยนด้านการศึกษา วัฒนธรรม มีการปรับฐานภาษีสินค้านำเข้าและส่งออกที่ลดลงเหมือนเป็นตลาดเดียวกัน (Single Market) และใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อค้าขายและทางการทูต รวมทั้งลดการกีดกันการลงทุนข้ามประเทศ และยังมีข้อตกลง

กับอีก 6 ประเทศ ซึ่งเรียกว่า AEC plus 6 ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ในลักษณะเดียวกันอีกด้วย

ผลจากข้อตกลงดังกล่าวจะมีผลต่อการจัดการอุดมศึกษาของประเทศไทย ในลักษณะการเปิดเสรีทางการศึกษา 4 วิธีด้วยกัน คือ

1. ประเทศคู่สัญญาทั้งหมด จะเปิดโอกาสให้คนในประเทศสมาชิกสามารถเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกได้โดยไม่มีการกีดกัน ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามกติกาที่คนในประเทศนั้นๆ ปฏิบัติ เช่น ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการทดสอบภาษาต่างประเทศ หรือการสัมภาษณ์ก็ได้ ซึ่งจะจัดเป็นหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือภาษาประเทศนั้นๆ ก็ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

2. ประเทศคู่สัญญาจะมาลงทุนในประเทศสมาชิกใดๆ ก็ได้ โดยไม่มีการกีดกัน แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือเงื่อนไขของประเทศนั้นๆ เช่น คนไทยจะไปตั้งมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศอินโดนีเซียก็ต้องยึดกฎหมายที่ประเทศอินโดนีเซียบัญญัติไว้ ชาวเวียดนามจะมาตั้งมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 เป็นต้น

3. ประเทศสมาชิกสามารถร่วมทุนกันจัดการศึกษาได้ตามข้อตกลงภายใต้กฎหมายประกาศนั้น ๆ หรือการแลกเปลี่ยนหลักสูตรงานวิจัย อาจารย์ นักศึกษา หรือข้อมูลทางวิชาการได้ตามที่จะตกลงกัน เพื่อร่วมเป็นเครือข่ายวิชาการ (Academic Partnership) ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิชาการได้รวดเร็วมากขึ้น วิธีการจัดการศึกษาดังกล่าว อาจจัดเป็นหลักสูตรแบบมีชั้นเรียน (Conventional Program)

หรือแบบทางไกล (Distance Program) ก็ได้

4. ประเทศสมาชิกอาจจัดการศึกษาในลักษณะการให้ปริญญาร่วมกัน หรือทั้ง 2 มหาวิทยาลัยโดยอาจจัดในลักษณะเรียนที่ประเทศคู่สัญญา 2+2 ปี หรือ 3+1 ปี ในกรณีหลักสูตร 4 ปี ก็ได้ โดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือตามข้อตกลง และมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอนระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อดูแลการเรียนการสอนร่วมกันทั้งสองฝ่ายก็อาจทำได้

วิธีดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี คล่องตัวและมีข้อบังคับ/ระเบียบขึ้นมารองรับ มีอาจารย์ดูแลโครงการที่มีสมรรถนะในการสื่อสารที่ดี เข้าใจระบบงานทั้งงานประจำและงานบริหาร

จากประเด็นดังกล่าวทั้งหมดนี้ สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยจะต้องเร่งคิดทบทวน กลยุทธ์ที่มีอยู่ในขณะนี้ว่า เหมาะสมเพียงใด ควรจะปรับกลยุทธ์ วิธีการและปรับโครงการใดบ้างเพิ่มขึ้นโดยเร็ว เพื่อสร้างโอกาสและศักยภาพในการแข่งขันกันนานาประเทศให้ได้ ในปี พ.ศ.2558 ตามข้อตกลงของ AEC

แนวทางและการเตรียมความพร้อม

การเตรียมความพร้อมให้มหาวิทยาลัยในประเทศก้าวทันกับแนวคิดดังกล่าวในระยะเวลา 4 ปีข้างหน้า เป็นเรื่องเร่งด่วนและสำคัญมากที่สุดที่คนในมหาวิทยาลัยและผู้บริหารในกระทรวงศึกษาธิการจะต้องทำงานกันอย่างจริงจัง และผู้บริหารจะต้องยึดหลักการทำงานว่า กล้าคิด กล้าทำ กล้าทำ และกล้าเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งการศึกษาของประเทศไทยยังด้อยคุณภาพคือ คิดดีแต่ไม่กล้าเปลี่ยนแปลง

ซึ่งพวกเราที่เห็นกันอยู่หลายเรื่อง เช่น การเปลี่ยนสภาพมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การควบรวมมหาวิทยาลัยในเขตพื้นที่บริการเป็นมหาวิทยาลัยเดียวกัน วิธีการจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับประเทศที่พัฒนาแล้ว เป็นต้น

เพื่อให้การเตรียมการดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัยให้เข้มแข็งและแข่งขันได้กับประเทศสมาชิก AEAN ตามข้อตกลง AEC ในปี พ.ศ.2558 และการเปิดตลาดเสรีทางการศึกษา ผมขอเสนอแนวทางในการปรับกลยุทธ์การพัฒนาวิทยาลัยในประเทศเข้าสู่วงจรของการแข่งขันสู่สากลให้ได้ และสร้างคนไทยให้มีพละานุภาพทางวิชาการ สร้างสังคมอาเซียนให้แข็งแกร่งบนพื้นฐานของคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลภาคการผลิต ภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรมและบริการ ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองหลากหลายทั้งทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคมและเชื้อชาติดังนี้

1. มหาวิทยาลัยจะต้องมีการกำหนดแผนกลยุทธ์ระยะ 10-15 ปี ให้ชัดเจนว่าในระยะ 10-15 ปี มหาวิทยาลัยจะจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี-โท-เอก เชิงรุกเน้นสาขาอะไร ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพหรือเป็นสาขาที่สังคมไทย สังคมโลกต้องการแล้วเลือกพัฒนาเป็นลำดับแรก 4-5 หลักสูตรก่อน โดยทุ่มทรัพยากร หาอาจารย์ที่ดีและเก่ง ๆ มาเป็นอาจารย์ประจำ เลือกผู้ที่มีคุณวุฒิสูง ประสบการณ์สูง มาสอน มาวิจัย และจะต้องจัดค่าตอบแทนให้สูงตามไปด้วย มิใช่ได้อาจารย์ดี อาจารย์เก่ง ที่มีคุณวุฒิสูง ประสบการณ์สูง แต่ค่าตอบแทนต่ำ คงหาคนมาสอนได้เดือน

เดียวเท่านั้น อาจารย์ที่รับผิดชอบหลักสูตรกลุ่มใหม่นี้ จะต้องเข้าใจบริบทของ AEC หรือตลาดเสรีทางการศึกษา (Educational Free Trade) มีความสามารถในการสอน การวิจัย และการสื่อสารที่ดีกับอาจารย์ชาวต่างประเทศ นักศึกษาทั้งชาวไทยและต่างประเทศ มีจิตใจทางการทูตที่จะร่วมมือกันในโลกนี้อย่างสันติ และร่วมมือกันพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมคู่ขนานกันไป

2. มหาวิทยาลัยในประเทศไทยจะต้องเน้นด้านการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (Quality) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เช่น มาตรฐานด้านการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติงานจริง การเรียนรู้แบบโครงการ (Project Based) มาตรฐานการวิจัย มาตรฐานหลักสูตร โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคู่ไปด้วย เช่น กระบวนการทำงานที่รวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมที่รวดเร็ว การลดต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมทั้งการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดการปรับโครงสร้างบทบาทหน้าที่ใหม่ (Restructure) ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมีการแบ่งโครงสร้างออกเป็นคณะ ภาควิชา และหน่วยงานสนับสนุนและฝ่ายบริหาร จำนวนหน่วยงานอาจมีจำนวนมากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่โครงสร้างของแต่ละมหาวิทยาลัย การที่มหาวิทยาลัยมีโครงสร้างระดับคณะหรือเทียบเท่าเป็นจำนวนมาก สิ่งที่ตามมาคือค่าใช้จ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทนและค่าดำเนินงานต่าง ๆ โดยหลักสากลที่ธนาคารโลกได้วิเคราะห์ไว้ว่า องค์กรที่จะประสบผลสำเร็จ ควรมีค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรไม่เกิน 1 ใน 3 ส่วน

ของงบประมาณทั้งหมด หรือประมาณร้อยละ 30.00-40.00 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ที่เหลือร้อยละ 30.00 เป็นงบดำเนินการ และร้อยละ 30.00 เป็นงบลงทุน จึงจะประสบความสำเร็จ หากค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรเกินร้อยละ 40.00 แสดงให้เห็นถึงองค์กรนั้นจะต้องรับภาระด้านสวัสดิการ เช่น บ้านเช่า บ้านญาติ ค่ารักษาพยาบาล และค่าตอบแทนต่าง ๆ ทำให้ค่าใช้จ่ายสำหรับการพัฒนา มีจำนวนจำกัด

ตัวอย่างเช่น งบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรทั่วประเทศ เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีงบประมาณร้อยละ 73.00 ซึ่งพอสรุปได้ว่า รัฐได้จัดสรรงบประมาณให้ สพฐ. เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรสูงมาก และงบลงทุนมีเพียงร้อยละ 10-12 ต่อปี ทำให้การจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือในการเรียนการสอน ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำกัด และมีผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนดังที่ทราบกัน

4. นอกจากการทบทวนการปรับโครงสร้างของหน่วยงาน การจัดสรรงบประมาณแล้วจะต้องทบทวนด้านการบริหารงานวิจัยด้วย เพราะทุกวันนี้ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยส่วนมาก ยังทำวิจัยไม่มากนักและมีการวิจัยต่อยอดไปสู่ภาคเกษตร ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มผลผลิตได้จำนวนน้อย ผู้เขียนเชื่อว่า เนื่องจากประชากรของโลกซึ่งขณะนี้ในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนประมาณ 6,300 ล้านคน และจะเพิ่มเป็น 7,000 ล้านคน

ในปี พ.ศ. 2564 ประกอบกับการผลิตรถยนต์ของภาคอุตสาหกรรม เพิ่มปริมาณการผลิตทั้งรถยนต์เก๋ง รถบรรทุก และมอเตอร์ไซด์เพิ่มมากขึ้นตามความต้องการ ทำให้ความต้องการอาหาร (Food) และเชื้อเพลิง (Fuel) เพิ่มปริมาณตามไปด้วย และเคมีนักวิทยาศาสตร์ได้ประมาณการน้ำมันใต้ผิวโลกจะหมดในปี พ.ศ. 2610 หรืออีกประมาณ 60 ปี ช่างหน้า ดังนั้นในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่งของโลก จึงควรที่จะเพิ่มงานวิจัย ด้านการเกษตรกรรม ทั้งการเพิ่มผลิตผลให้มีคุณภาพ การเพิ่มสายพันธุ์ใหม่ ๆ (Yield) ให้มีผลผลิตที่สูงและจำนวนมาก การแปรรูปอาหารเพื่อเพิ่มคุณค่า และเพิ่มมูลค่า (Value Added) ให้มากขึ้นแทนการส่งออกสินค้าปฐมภูมิ (Primary Products) ซึ่งมีข้อจำกัดด้านราคา ด้านตลาด ด้านขนส่ง และด้านภัยธรรมชาติ ดังนั้นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะต้องปรับรูปแบบการทำวิจัยใหม่ทั้งหมดโดยเร่งด่วน เช่น

4.1 อาจารย์ในมหาวิทยาลัยทุกคนนอกจากมีหน้าที่สอนแล้วยังต้องมีหน้าที่ทำวิจัยปีละอย่างน้อย 1 เรื่อง โดยกำหนดเป็นภาระงานในการพิจารณาเลื่อนขั้นความดีความชอบแต่ละปีด้วย

4.2 มหาวิทยาลัยควรมีนโยบายการวิจัยระยะสั้น ระยะ 3-5 ปีและระยะยาวในระยะ 10 ปีให้ชัดเจน (Research Focus) โดยกำหนดทิศทางการวิจัย นโยบายที่จะส่งเสริมการวิจัยในมหาวิทยาลัย การร่วมกับภาคธุรกิจ สถานประกอบการ การจดสิทธิบัตร การให้ทุนวิจัย การเผยแพร่การวิจัย การจัดทำวารสารวิชาการ การร่วมทุนวิจัยในลักษณะ

Science Park หรือ Industrial Park หรือ Agricultural Park

4.3 การสร้างกลุ่มวิจัยสู่ความเป็นเลิศ (Researchers Group) ซึ่งระดมนักวิจัยชั้นนำ มาทำงานเป็นทีมเชิงรุกให้สอดคล้องกับสิ่งที่ท้าทายใหม่ ๆ ของภาคธุรกิจเอกชน ทั้งการเสนอโครงการเพื่อขอทุนวิจัย การนำเสนอ การทำสัญญา การบริหารโครงการวิจัย โดยให้กลุ่มนักวิจัยนี้เป็นหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่นี้เป็นการเฉพาะ เมื่อได้งานวิจัยมาแล้วก็แจกงานวิจัยไปให้อาจารย์ในคณะต่าง ๆ ดำเนินการวิจัยและติดตามงานจนสามารถนำส่งผู้ให้ทุนวิจัยได้อย่างเรียบร้อย ซึ่งขณะนี้ก็มีมหาวิทยาลัยในประเทศต่าง ๆ ใช้รูปแบบโครงสร้างการวิจัยในลักษณะไปใช้ และได้ผลดี ทำให้งานวิจัยและเงินวิจัยเพิ่มมากขึ้นจากผลงานที่ปรากฏและทำให้ระบบงานวิจัยมีคุณภาพ มาตรฐานสูง นำไปประยุกต์ใช้ได้

5. มหาวิทยาลัยจะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรทุกระดับตั้งแต่ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งชั้นหลังปริญญาเอก โดยเน้นการศึกษากลุ่มประเทศสมาชิก AEC มากขึ้น ทั้งภาษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ กฎหมาย เทคโนโลยี ชาติพันธุ์ และภูมิปัญญาของแต่ละประเทศ รวมทั้งจากประเทศคู่ค้าอีก 6 ประเทศ ได้แก่ จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย เพราะเมื่อประเทศไทยเปิดเสรีทางการค้า และตลาดเสรีทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น คนไทยก็จะต้องมีความรู้พื้นฐานของประเทศคู่ค้า เพิ่มมากขึ้นทั้งภาษาและองค์ความรู้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาสติปัญญาให้บัณฑิตไทยเข้มแข็ง รู้เท่าทันกับคนในประเทศอื่น ๆ

นอกจากมีหลักสูตรระดับปริญญาแล้วอาจจะต้องจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น หรือ 3 เดือน 6 เดือน เพื่ออบรมแบบเข้มข้นให้กลุ่มนักศึกษาและประชาชนผู้สนใจด้วย โดยเฉพาะประชาชนที่สนใจในการพัฒนาความรู้พื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพธุรกิจสาขาต่าง ๆ ด้วย เช่น ภาษาบาฮาซา ภาษาเวียดนาม ภาษาเมียนมา ภาษากัมพูชา ภาษาลาว ภาษาจีน ภาษายาวี หรือกฎหมายว่าด้วยการลงทุนในประเทศต่าง ๆ ระบบภาษี หรือธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ระบบการศึกษา เป็นต้น

กรณีดังกล่าวทั้งหมดนี้ ในลำดับแรกมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจะต้องเร่งดำเนินการและพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย ทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุนให้มีศักยภาพสูงทั้งด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษากลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยเร็วที่สุดเพื่อให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดหลักสูตรเร่งรัดทุกมหาวิทยาลัย และสร้างสิ่งจูงใจให้กับคนที่ใช้ภาษาต่างประเทศได้ดีด้วยการปรับเงินเพิ่มความสามารถพิเศษให้ เช่น 5.00-10.00% ของเงินเดือน ส่วนใครที่ไม่พัฒนาตนเองก็รับเงินเดือนปกติไป ลำดับที่สอง มหาวิทยาลัยจะต้องมีมาตรการที่หลากหลายในการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย เพื่อพึ่งตนเองและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เพื่อสร้าง Value Chain ขึ้น ในลักษณะมีระบบบูรณาการการบริการแบบมีประสิทธิภาพ (Integrated Efficiency Management) เช่นการออกระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้การทำงานด้านบุคคลคล่องตัวทั้งค่าจ้าง ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่จูงใจให้คนเก่ง

คนดีมาทำงาน การส่งเสริมงานวิจัยที่ท้าทาย การจัดซื้อจัดจ้างที่คล่องตัว ผมเปรียบเสมือน การปรับระบบงานนี้ว่าเหมือนกับการทำ สงครามซึ่งภารกิจพิเศษ ต้องไม่ใช่กฎเกณฑ์ กติกาปกติมาใช้ในสนามรบ จึงจะเอาชนะ เข้าศึกได้ ซึ่งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ใช้กลยุทธ์พัฒนาประเทศโดยมีการกำหนด เขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นใน 5 มณฑล โดย มีการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรต่าง ๆ และ ยกเว้นภาษีการส่งออกหรือเก็บในอัตราต่ำ เพื่อ

ส่งเสริมการลงทุนในประเทศและสร้างการ มุ่งงานทำให้มากขึ้น เป็นต้น

แนวคิดการพัฒนาอุดมศึกษาของ ประเทศไทยให้เข้มแข็งและแข่งขันได้กับ ประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ รัฐบาลและผู้บริหาร มหาวิทยาลัยจะต้องปรับกลยุทธ์การทำงานใหม่ ไม่ดูตาย อย่าคิดว่า “ฉันเอาอยู่” เหมือนกรณี เกิดอุทกภัย ปี 2554 มิฉะนั้นแล้ว อุดมศึกษา ของไทยจะเดินตามหลังประเทศเพื่อนบ้าน แน่นนอน

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานประมาณ, (2555). **งบประมาณโดยสังเขปประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555**, 120 หน้า.
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, (2553). **รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552-2553**
230 หน้า.